

Курепін В. М.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри методики професійного навчання
Миколаївського національного аграрного університету
м. Миколаїв, Україна*

ЗАХИСТ ПРИ ВПРОВАДЖЕНІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Питання безпеки освітнього процесу не є новим для Українських освітян. Різні природні та техногенні катаклізми, інфекційне захворювання, викликане вірусом SARS-CoV-2, військова агресія росії та окупація деяких регіонів порушують можливості забезпечення базових потреб людини, у тому числі в галузі освіти, зокрема, з огляду на зовнішні фактори, як-от непрогнозованість безпекових факторів, враховуючи агресивну політику держави агресора.

Ніхто і нікого не готували до роботи під час війни, ніхто не може спрогнозувати, які ще виклики будуть перед освітянами [1, с. 9], а це означає єдине: умови мінливі і ми мусимо вміти швидко адаптуватися, знаходячи кращі варіанти, щоб подбати про якість освіти української молоді. Вже сьогодні, забезпечення високого рівня якості освіти – головне завдання реформування сучасної вітчизняної освіти.

Час від часу з'являється інформація про руйнування закладів вищої освіти (ЗВО), деякі ЗВО знеструмлені, а в безпечних регіонах (зона бойових дій, зона обстрілу) повідомлення про мінування об'єктів освіти зриває і без того нестабільний процес навчання. З огляду на суттєві ризики під час воєнного стану, Міносвіти взяло курс на децентралізацію. Воно надає автономію закладам освіти, навчальні заклади самостійно визначають структуру і тривалість освітнього процесу, керівництво встановлює формат роботи та може корегувати його відповідно до обставин. Словосполучення освіта та безпека стає надважливим.

Небезпека є реальною: продовження бойових дій, артилерійські обстріли в межах окремих територій, загрози ракетно-бомбових ударів по всій території України, руйнування критичної інфраструктури та обмеження у використанні енергоресурсів [2, с. 149] тощо. Все це не може бути гарантуванням безпечних умов навчання та праці для всіх учасників освітнього процесу.

За таких умов першим пріоритетом у діяльності закладів вищої освіти є проведення безпекових заходів, спрямованих на зниження ризику при впровадженні освітнього процесу з урахуванням досвіду роботи ЗВО в умовах воєнного часу.

В умовах війни важливого значення набуває організація освітнього процесу з комфортним освітнім середовищем, особливо для тих хто отримав психологічну травму, стрес. За таких умов зростає роль психологічної служби, яка повинна своєчасно забезпечити надання психологічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти. Психологічна підтримка функціонує на трьох рівнях:

- науковому – вивчає закономірності психічного розвитку і формування особистості студента з метою розробки методів і методик професійного застосування психологічних знань;

- прикладному – здійснює соціально-психологічне забезпечення процесу навчання і виховання, включаючи розробку навчальних програм, рекомендацій тощо;

- практичному – забезпечує безпосередню психолого-педагогічну роботу фахівця в умовах даного навчального закладу.

У тилкових областях країни, у разі наявності безпосередньої небезпеки (загрози обстрілів тощо) запровадження освітнього процесу рекомендується в змішаному або в дистанційному форматі за погодженням з військово-цивільною адміністрацією регіону. Необхідно забезпечити технічну готовність споруд цивільного захисту [3, с. 149] для укриття учасників освітнього процесу, провести необхідні підготовчі роботи з урахуванням законодавства.

Впровадження освітнього процесу необхідно в межах розрахункової місткості споруд цивільного захисту, що можуть бути використані для укриття учасників освітнього процесу, як в приміщеннях освітньої установи так і гуртожитків. Потужності споруд цивільного захисту повинні бути достатніми для укриття усіх учасників освітнього процесу в разі включення сигналу «Повітряна тривога». При наявності необхідних умов та методичного забезпечення можливо продовження освітнього процесу в укритті, повністю або частково.

Задля забезпечення безпеки студентів, науково-педагогічних працівників та співробітників ЗВО у разі включення сигналу «Повітряна тривога» учасники освітнього процесу повинні організовано прослідкувати до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

Зруйновані агресором заклади вищої освіти, поламани плани освітнього процесу, переформування питань матеріального забезпечення, вирішення питань захисту освітніх установ, це далеко не всі наслідки для освіти в умовах повномасштабної агресії росії проти України. Головне питання, яке турбує сьогодні освітян, це забезпечення якісної освіти з використанням безпекових технологій в умовах війни.

Використана література:

1. Курепін В. М. Застосування трудового законодавства у закладах вищої освіти в умовах воєнного часу. *Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні* : матеріали Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу, м. Миколаїв, 20-22 квітня 2022 р. / Міністерство освіти і науки України; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 8-14. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11433>.
2. Іваненко В. С., Курепін В. М. Місцеві органи влади в умовах воєнного стану: повноваження та співпраця військових адміністрацій з органами місцевого самоврядування. *Правові засади організації та здійснення публічної влади* : V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Хмельницький, 17 червня 2022 р. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С. 148-150. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11869>.
3. Пранович К. О. Охорона земель, інженерно-технічні заходи цивільного захисту та благоустрій територій об'єднаних громад. *Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості* : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 43-46. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12080>.